

№ 8 (3) - 2023

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

**ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES**

**ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ
ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
ELECTRONIC JOURNAL**

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 8 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Укташ Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Раја Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўкташович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Ҳатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Ҳамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б., Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яҳшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукахаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салаҳутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Ҳуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши хузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети хузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази; Тайланова Шоҳида Зайнине вна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш

ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насридин Атакулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари** электрон журнали
1368-сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал:

https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Воҳидова Комила Абдуллозизовна</i>	
“ЭЛ БАЙРОФИ” ГАЗЕТАСИ ҲАҚИДА	11-17
<i>Сулайманов Саламат Арапбаевич</i>	
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МУХТОР ВИЛОЯТИДА ҚУРУҚЛИК ВА СУВ ТРАНСПОРТИ: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР (1924-1932 ЙЙ)	18-24
<i>Raupov Холмамат</i>	
ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДИДА УРАН КОНЛАРИНИ ЎЗЛАШТИРИШ ТАРИХИ	25-32
<i>Мажидов Анвар Сиражович</i>	
ИМПЕРИЯ МУСТАМЛАКАЧИЛИК СИЁСАТИНИГ ТУРКИСТОН ТУБ ХАЛҚЛАРИНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ВА ФУҚАРОЛИК АҲВОЛИГА ТАЪСИРИ (СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ МИСОЛИДА)	33-40
<i>Begamatova Nasiba Xolmurzayevna</i>	
FERMER XO'JALIKLARI VA KLASTER TIZIMI UCHUN O'RTA MA'LUMOTLI MUTAXASSISLARNI TAYYORLASH TIZIMIDAGI YUTUQLAR VA MUAMMOLAR (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	41-48
<i>Алланазаров Мурот Мирзаевич</i>	
БУХОРО ХАЛҚ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ НОЗИРЛАР ШЎРОСИ ВА МИЛЛИЙ РАҲБАР ХОДИМЛАР ФАОЛИЯТИ ХУСУСИДА	49-54
<i>Ismoilova Feruza Ibragimovna</i>	
URUSH YILLARIDA XOTIN-QIZLARNING ILM-FAN VA MADANIYAT SOHALARIDAGI XIZMATLARI	55-59
<i>Tursunov Xurshid Nasriddinovich</i>	
O'ZBEKİSTONDA MUSTAQILLIK YILLARIDA TARIXCHI KADRLAR TAYYORLASH SOHASI HUQUQIY ASOSLARINING YARATILISHI	60-64

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Yuldasheva Gulnoza Abdinabiyevna</i>	
THE ROLE OF THE DIGITAL ECONOMY IN MODELING THE FINANCIAL ACTIVITIES OF ENTERPRISES	65-70
<i>Oromidinov Muzaffar Pardabayevich</i>	
DIRECTIONS FOR IMPROVING INTERNAL AUDIT IN COMMERCIAL BANKS	71-75
<i>Худайназарова Дилором Хайруллаевна</i>	
ТҮҚИМАЧИЛИК САНОАТИ КОРХОНАЛАРИНИНГ ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТ ДОИРАСИДАГИ РИСКЛАРИНИ СТРАТЕГИК ТРАНСФОРМАЦИЯЛАШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	76-84

<i>To'lakov Ulug'bek Toshmamatovich, Jo'rayev Sirojiddin Muxiddin o'g'li</i>	
КО'ЧХМАС МУЛКНИ СОЛИҚҚА ТОРТИШДА ХОРИЙИ ДАВЛАТЛАРДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН ИСЛОХОТЛАР	85-92
<i>Xudayberganov Dilshod Tuxtabayevich</i>	
МИНТАҚАДА ХИЗМАТ ТУРЛАРИДАН САМАРАЛИ РИВОЈЛАНТИРИШ ЙО'НАЛИШЛАРИ	93-98
<i>Turobov Sherzod Alisherovich</i>	
О'ЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA UY XO'JALIKLARI TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT SIYOSATI	99-105
<i>Шамсиев Нодир Муратович</i>	
МЕТОДЫ ОЦЕНКИ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ ПРИ АНАЛИЗЕ РЕЙТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ИХ КАЧЕСТВЕННОЕ ОПИСАНИЕ	106-110
<i>Zaripova Moxira Zarip qizi</i>	
AGRAR SOHAGA XORIJIIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	111-114
<i>Узайдуллаев Шерзод Шукуруллаевич</i>	
ЎЗБЕКИСТОНДА ИННОВАЦИОН ИНФРАТУЗИЛМАНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ОМИЛЛАРИ	115-121
<i>Atabayeva Karomat Rajabovna, Rajabova Maftuna Farhod qizi</i>	
О'ЗБЕКИСТОНДА ТУРИЗМ SOHASINING RIVOJLANISHI VA TAHLILI	122-127
<i>Жумаева Мухлиса Абдуғани қизи</i>	
МАМЛАКАТДА АЁЛЛАР ТАДБИРКОРЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	128-137
<i>Камалов Акмал Сайдакбарович, Саматов Гаффор Аллақулович</i>	
ГЕОИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАР ШАРОИТИДА ТРАНСПОРТ ЛОЙИҲАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШГА БЎЛГАН ЁНДАШУВЛАРНИНГ ТАҲЛИЛИ	138-150
<i>Мамадиёрөв Олимжон Умаровиҷ</i>	
ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИ ТАЪМИНЛАШ НАЗАРИЯЛАРИ ЭВОЛЮЦИЯСИ	151-158
<i>Раббимов Жаҳонгир Эшбоевиҷ</i>	
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ОПЕРАЦИОН РИСКЛАРНИНГ МОҲИЯТИ, УЛАРНИНГ ЮЗАГА КЕЛИШ САБАБЛАРИ	159-164
<i>Кулибоев Азамат Шоназаровиҷ</i>	
ДАВЛАТ ТИББИЁТ ТАШКИЛОТЛАРИДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИНГ УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ	165-174

<i>Гадоев Сўҳроб Жумакулович</i>	
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ КРЕДИТИНИНГ ТАЪМИНОТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ	175-181
<i>Бекжанов Дилмурад Йўлдашович</i>	
ЭМПИРИК ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРИ АСОСИДА ТУРИСТИК ДЕСТИНАЦИОН МЕНЕЖМЕНТ ЖАРАЁНИ ИШТИРОКЧИЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ БАҲОЛАШ	182-193
09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ	
<i>Boydadayev Abdurroxmon Tolibjon o'g'li</i>	
SHARQ VA G'ARB IRRATSIONAL FALSAFASIDA PANTEISTIK QARASHLARNING QIYOSIY TAHLILI (J.RUMIY VA F.NITSSHE FALSAFASI MISOLIDA)	194-200
<i>Xayridinov Abbosxon Anvarovich</i>	
GLOBALLASHUV JARAYONIDA MA'NAVIY MA'RIFIY INQIROZLARNING OLDINI OLİSHDA MARKAZIY OSIYO QADRIYATLARINI YUKSALTIRISH ISTIQBOLLARI	201-205
<i>Quramboyev Alisher Maxsudovich</i>	
TEMURIYLAR DAVRIDA IJTIMOIY ADOLAT TAMOYILLARINING AMAL QILISHI	206-211
<i>Jo'rayev Alisher Tulqinboyevich</i>	
JAMIYAT MILLIY ASOSLARINI MUSTAHKAMLASH – DAVLATNING USTUVOR MAQSADI	212-217
<i>Turabova Sevara Kattaqulovna</i>	
ILMIY BAHS FENOMENINING MANTIQIY- GNOSEOLOGIK MAQOMINI O'RGANISHDA KONSEPTUAL-METODOLOGIK YONDOSHUV	218-224
<i>Пардаева Марҳабо Давлатовна</i>	
АЛИШЕР НАВОЙЙ АСАРЛАРИДА ИЛМГА ОИД ҚАРАШЛАРИНИНГ НАҚШБАНДИЯ ФОЯЛАРИ БИЛАН УЙҒУНЛИГИ	225-233
<i>Qutlimuratov Sardorbek Rustamovich</i>	
NIKOH MUNOSABATLARINING TADRIJIY RIVOJLANISHI	234-240
<i>Tursunkulova Shaxnoza Tuychiyevna</i>	
DINIY MANBALARDA GO'ZALLIK TO'G'RISIDAGI FALSAFIY QARASHLAR	241-246
<i>Юсупова Феруза Зойировна</i>	
АХЛОҚИЙ ИДЕАЛ – ЁШЛАР МАҶНАВИЙ ЮҚСАЛИШИННИГ МЕЗОНИ	247-251
<i>Teshaboev Muhiddin Marifovich</i>	
IJTIMOIY ADOLATNI TA'MINLASHNING PRINSIPIAL MASALALARI	252-257

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

<i>Soatova Nodira Isomitdinovna</i>	
LIRO-EPIK ASARLARDA POETIK FIKRNING BADIY IFODASI	258-265
<i>Narmuratov Zayniddin Radjabovich</i>	
FRAZEOLOGIK BIRLIKLER LINGVOMADANIY BIRLIK SIFATIDA	266-269
<i>Yusupova Omina Muhammadzoir kizi</i>	
DIFFERENT CLASSIFICATION OF FAIRYTALE DISCOURSE IN WORLD AND UZBEK FOLKLORE	270-276
<i>Бозорова Хулкар Одинақуловна</i>	
РУССКИЙ ЯЗЫК КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ СОДЕРЖАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ	277-282
<i>Matyakubov Oybek Quralbayevich</i>	
KOGNITIV TILSHUNOSLIKDA «KONSEPT» TUSHUNCHASI	283-288
<i>Фатуллаева Камола Рахматуллаевна</i>	
ТЕРМИНЛАРНИНГ БЕЛГИЛАРИ ВА УЛАРНИНГ ТАСНИФИ	289-293
<i>Karimjonova Shahlo Ravshanjonovna</i>	
O'ZBEK TILIDA KAUZATIV FE'LLARNING YASALISH USULLARI	294-299
<i>Xamzayev Otaxon Erkinovich</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KASB-HUNARGA OIDMAQOLLARNING CHOG'ISHTIRMA TAHLILI	300-305

12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР

<i>Абдурахманова Нодирахон</i>	
ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ СМАРТ-КОНТРАКТОВ В СНГ	306-310
<i>Сафоева Садокат Мусоевна</i>	
ЭКОСИСТЕМА СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ: ИССЛЕДОВАНИЕ РОЛЕЙ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ СТОРОН В КОНТЕКСТЕ ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА	311-320
<i>Абдуллаева Маликабону Эркин қизи</i>	
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ СОҲАСИДА КОРРУПЦИЯНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШГА ОИД АЙРИМ ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАР ТАЖРИБАСИНИНГ ҚИЁСИЙ ҲУҚУҚИЙ ТАҲЛИЛИ	321-330

13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

<i>Zoirova Lola Xamidovna</i>	
TIBBIYOT OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA “INSON ORGANIZMINING RADIATSİYAGA SEZGİRLİĞİ” MAVZUSINI O'QTİSHDA RAQAMLI TEKNOLOGİYALARDAN	

FOYDALANISH	331-336
<i>Ibragimov A'lamjon Amrilloyevich</i>	
KOGNITIV SIFATLARNING UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI (MAKTAB PEDAGOG XODIMLARI MISOLIDA)	337-343
<i>Madaminov Azimbek Egamberganovich, Xalillayev O'ktam Sobir o'g'li</i>	
YOSH GANDBOLCHI DARVOZABONLARNI O'YIN TEXNIKASIGA O'RGATISH	344-349
<i>Fayzullaeva Madina Abdumumin kizi</i>	
ANALYSIS OF THE POSITIVE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE MOTIVATION AND KNOWLEDGE OF STUDENTS IN THE DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS	350-355
<i>Джумаева Хулкархан Мухаммаджоновна</i>	
ВНУТРЕННИЕ УГРОЗЫ, НЕГАТИВНО ВЛИЯЮЩИЕ НА ДУХОВНОСТЬ СТУДЕНТОВ..	356-361
<i>Islomova Madina Asqarovna</i>	
INTEGRATSIYALASHGAN SUN'IY INTELLEKT TOMONIDAN YARATILGAN CHATGPT BOT YORDAMIDA NEMIS TILI O'QITISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	362-368
<i>Raxmatova Mexrinoz Majitovna</i>	
YOSHLAR MA'NAVIY SALOHIYATINI O'RGANISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	369-373
<i>Абдукаюмова Наргиза Райимовна</i>	
ЮҚОРИ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ МАДАНИЙ-ИНТЕЛЛЕКТУАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ДИДАКТИК ШАРТЛАРИ	374-384
<i>Norboyev Farxod Chorshanbiyevich</i>	
KREATIVLIK VA INNOVATSIYA BORASIDA ZAMONAVIY NAZARIYALAR	385-390
<i>Borasheva Aybolgan</i>	
EXPLORING JAMES MCCROSKEY'S RESEARCH ON WILLINGNESS TO COMMUNICATE IN L1 CONTEXTS: IMPLICATIONS FOR LANGUAGE TEACHING AND LEARNING	391-398
<i>Fayzullayeva Gulchexra Sharipboyevna</i>	
KOGNITIV TADQIQOTLARNING FANLARARO TUSHUNCHА SIFATIDAGI MOHIYATI VA MANTIQIY TAHLILI	399-409
<i>Boboraximov Sanjar Malikjanovich</i>	
MAKTABDA O'QUVCHILARNI JISMONIY TARBIYALASHNING ZARURATI VA UNGA QO'YILADIGAN TALABLAR	410-414
<i>Salimova Shahlo Sayfulloyevna</i>	
XAVFSIZ TA'LIM MUHITI MONITORINGINING AHAMIYATI	415-421

<i>Sayfiddinova Jamila Ziyodulla qizi</i>	
METHODOLOGY FOR THE DEVELOPMENT OF LOGICAL REASONING IN PRIMARY SCHOOL PUPILS	422-427
<i>Xamroyev Samijon Salimovich</i>	
SPORT TO'GARAKLARI ORQALI TALABALARING JISMONIY MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH KOMPONENTLARI	428-433
<i>Kattaeva Feruza Shakirovna</i>	
DEVELOPING STUDENTS SOCIO-CULTURAL COMPETENCE BY USING SOCIO CULTURAL DISCOURSE ANALYSIS METHOD	434-441
<i>G'ofurov Azizbek Umarjonovich</i>	
BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA FANI O'QITUVCHILARINI TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	442-447
<i>Abduraximova Umida Shuxratovna</i>	
BO'LAJAK TARJIMONLARNING LINGVOMADANIY VA KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	448-454
<i>Obidova Gulmira Kuzibaevna</i>	
INGLIZ TILINI O'RGANISH JARAYONIDA TEXNIKA TA'LIM YO'NALISHI TALABALARIDA EKOLOGIK MADANIYAT ASOSLARINI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR VA INTERAKTIV METODLAR	455-460
<i>Axmadaliyeva Xosiyatposhsho Abduxayotovna</i>	
PROFESSIONAL TA'LIM YO'NALISHLARIDA TAHSIL OLAYOTGAN O'QUVCHILARNING INGLIZ TILIDAN KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI AUTENTIK MATERIALLAR ORQALI TAKOMILLASHTIRISH	461-469

Алланазаров Мурот Мирзаевич
Термиз давлат университети катта ўқитувчи,
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD).
murodallanazarov00@gmail.com

БУХОРО ХАЛҚ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ НОЗИРЛАР ШЎРОСИ ВА МИЛЛИЙ РАҲБАР ХОДИМЛАР ФАОЛИЯТИ ХУСУСИДА

Аннотация. Мақолада Бухоро Халқ Совет Республикаси (БХСР) хукумати - Халқ Нозирлар Шўроси деб аталганлиги, у ҳам худди Бухоро Ревкоми сингари 1920 йил август ойида 9 кишидан иборат таркибида илк марта тузилганлиги, сўнгра амирлик ҳокимияти ағдарилиб, 1920 йил 14 сентябрда Халқ Нозирлар Шўроси, Инқилобий Қўмита ва Бухоро Коммунистик партияси Марказий Комитети умумий йиғилишида Файзулла Хўжаев раислигида 9 нафар, кейинчалик 10 кишидан иборат хукумат - БХСР Нозирлар Шўроси фаолияти ҳақида сўз боради.

Калит сўзлар: БХСР Халқ Нозирлар Шўроси, Нозирлар, Нозирлар фаолияти, БХСР хукумат аъзолари, ёш бухороликлар, тараққийправарлар.

Allanazarov Murat Mirzaevich
PhD, Senior lecturer of Termiz State University

ON THE ACTIVITIES OF THE COUNCIL OF SUPERVISORS AND NATIONAL LEADING STAFF OF THE BUKHARA SOVIET PEOPLE'S REPUBLIC

Abstract. This article discusses the government of the Bukhara Soviet People's Republic (BSPR) which was called the Council of People's Supervisors, like the Bukhara Revkom, was first formed in August 1920 with a composition of 9 people, then the emirate was overthrown, and on September 14, 1920, the Council of People's Supervisors, the Revolutionary Committee and the Central Committee of the Bukhara Communist Party were chaired by Faizulla Khojaev for the activities of the government of 9 people, later 10 people - the Soviet of Supervisors of the BSPR.

Key words: People's Council of Supervisors of the BSPR, Supervisors, activities of the Supervisors, members of the government of the BSPR, young Bukharans, progressives.

Алланазаров Мурат Мирзаевич
PhD, старший преподаватель
Термезского государственного университета

О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАБЛЮДАТЕЛЬНОГО СОВЕТА И НАЦИОНАЛЬНОГО РУКОВОДСТВА БУХАРСКОЙ СОВЕТСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ

Аннотация. В данной статье рассматривается правительство Бухарской Советской Народной Республики (БСПР), которое называлось Советом народных контролеров, как и Бухарский ревком, впервые было сформировано в августе 1920 года в составе 9 человек, затем эмират был свергнут, и 14 сентября 1920 года Совет народных контролеров был образован в Бухаре. народных контролеров,

Революционный комитет и Центральный комитет Бухарской коммунистической партии возглавлял Файзулла Ходжаев, отвечавший за деятельность правительства из 9 человек, позже из 10 человек - Совета контролеров БСПР.

Ключевые слова: Народный наблюдательный совет БСПР, контролеры, деятельность контролеров, члены правительства БСПР, молодые бухарцы, прогрессисты.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SCP1342V3I8Y2023N06>

Кириши. Бухоро Халқ Совет Республикаси ҳукумати Халқ Нозирлар Шўроси деб аталган. У ҳам худди Бухоро Ревкоми сингари 1920 йил август ойида 9 кишидан иборат таркибда илк марта тузилган эди. Сўнгра амирлик ҳокимияти ағдарилиб, 1920 йил 14 сентябрда Халқ Нозирлар Шўроси, Инқилобий Қўмита ва Бухоро Коммунистик партияси Марказий Комитети умумий йиғилишида Файзулла Хўжаев раислигида 9 нафар кишидан иборат ҳукумат — БХСР Нозирлар Шўроси ҳам тўлиқ шаклланди.

Бухоро жадидлари ўзларининг ислоҳотчилик ғояларини янги ҳукуматдаги фаолиятлари давомида амалга оширишга интилдилар.

Файзулла Хўжаев бошчилигидаги БХСРнинг дастлабки ҳукумати аъзолари бўлган 9 нафар Халқ Нозири, яъни вазирларнинг ҳар бири фаолияти тўғрисида бу ўринда маҳсус тўхталиб ўтмоқчимиз.

Адабиётлар таҳлили ва методология. Файзулла Хўжаев [Файзуллахўжа Убайдуллахўжа ўғли] (1886-1938) – таниқли давлат ва жамоат арбоби, Бухородаги жадидчилик ҳаракатининг йирик намояндаси, БХСР Нозирлар Шўроси раиси (1920-1924), Ўзбекистон ССР Марказий Ревкоми раиси (1924-1925), Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети раиси (1925-1937) каби масъул лавозимларда фаолият кўрсатган. Файзулла Хўжаев ўз фаолияти билан ўзбек халқига хизмат қилишнинг олий намунасини дунёга кўрсатди [1; 530-531 бетлар].

БХСР ҳукумати таркиби ҳужжатларда ёзилганда, Бош вазир ҳамда Хорижий [Ташқи ишлар] халқ нозиридан кейин Маориф халқ нозири Пўлатов [Қори Йўлдош Пўлатов] фамилияси келади. Қори Йўлдош Пўлатов (1890-1965) Бухородаги жадидчилик ҳаракатининг йирик намояндаларидан биридир. У Карки шаҳрида ўзбек уламоси оиласида туғилган. Мир Араб мадрасасида таҳсил олган. Янги усул мактаблари очган ва муаллимлик қилган. Ёш бухороликлар фирмасининг Карки шуъбаси бошлифи (1912 йилдан) бўлган.

БХСР ташкил топгач, Қори Йўлдош Пўлатов Маориф халқ нозири (1920-1922), Ички ишлар халқ нозири (1922), Молия халқ нозири ва Бухоро Иқтисодий Кенгаши (Экосо) раиси (1922-1923). Москванинг талаби билан у 1923 йил июнда БХСР ҳукумати таркибидан чиқарилиб, Бухородан бадарға қилинган.

Ф.Хўжаев келтирган ҳукумат аъзоларининг дастлабки рўйхатида учинчи бўлиб Дохилия [Ички ишлар] халқ нозири Мухтор Саиджонов (1893-1937) туради.

Муҳокама. Бухорода амирлик ҳокимияти ағдариб ташлангач, Мухтор Саиджонов БХСР Ички ишлар халқ нозири (1920 йил сентябрь-1921 йил май; 1922 йил март-1923 йил август), Давлат назорати халқ нозири (1920 йил ноябрь-1921 йил май), БХСРнинг РСФСР ҳукумати ҳузуридаги маҳсус вакили (1921 йил май-1922 йил март), Бухоро Коммунистик партияси Марказий Комитети масъул котиби (1921 йил декабрь-1923 йил), БХСР Марказий Ижроия Қўмитаси масъул котиби (1923 йил август-1924 йил октябрь) каби масъул лавозимларда фаолият кўрсатди [2; 68-69 бетлар].

Давлат контроли нозири Нажиб Ҳусаинов (1885-1937) бўлган. У Қозон губерниясидаги Мамадши уездида татар оиласида туғилган. Н.Ҳусаинов Бухоро коммунистик партияси Марказий Комитети раиси (1919 йил декабрь-1920 йил октябрь) ҳамда “сўл” коммунистларнинг етакчиларидан бири эди. Маълумки, 1920-1921 йилларда Бухоро Коммунистик партияси ичида З та гурух: “сўл” коммунистлар (Нажиб Ҳусаинов [3; 214-218 бетлар], Ҳасан Алиев, Ҳожи Ҳасан Иброҳимов, Мирза Баҳром Аҳмедов, Ражаб Муҳамедиев, Олимжон Акчурин ва б.); “ўнг” коммунистлар (Абдулқодир Муҳитдинов ҳамда биродарлари); марказчилар (Файзулла Хўжаев, Мухторжон Сайджонов, Муинжон Аминов, Саъдуллаҳўжа Турсунхўжаев, Мирмуҳсин, Аннагелди Омонов, Абдурашид Мукамилов, Отаулла Хўжаев ва б.) шиддатли ғоявий кураш олиб борган [4; 497-498 бетлар].

Фавқулодда Комиссия раиси Юсуф Ибрагимов (1895-1961) бўлган. Асли миллати татар бўлган. Юсуф Эҳсонович Ибрагимов Пржевалск шаҳрида ўртаҳол деҳқон оиласида туғилган. Биринчи ва иккинчи жаҳон урушларида қатнашган. Петроград Марказий мусулмонлар комиссарлиги ҳарбий бўлими мудири (1917 йил декабрь-1918 йил март). Большевиклар томонидан 1918 йил баҳорида Туркистондаги қизил армия ихтиёрига юборилган. 1-Волгабўйи татар бригадаси командири. 1920 йил марта Туркистон фронти РВС (Инқилобий ҳарбий кенгаш) аъзоси. Бухоро амирлигини тугатишда ҳамда Хоразмда Жунаидхонга қарши жангларда қатнашган [5; 518-бет].

Юсуф Ибрагимов ўзбек халқига нисбатан қатағон сиёсатини олиб борган Марказ вакилларидан бири эди. У Бухорода Фавқулодда Комиссия раиси ҳамда Б.Шаҳобиддинов ўрнига Ҳарбий ишлар халқ нозири бўлиб турганда (1920-1921 йилларда) маҳаллий аҳолини асоссиз тарзда қатағон қилиш ва қамаш, уларнинг мол-мулкини тортиб олиш билан шуғулланган. БХСР хукуматининг қатъий талаби билан 1921 йилда Ю.Ибрагимов Бухордан Москвага чақириб олинган. У кейинчалик совет давлатининг Туркиядаги мухтор элчиси бўлиб ишлаган.

БХСР хукумати таркибиға Адлия халқ нозири бўлган Муқаммил Бурхонов алоҳида ўрин тутади. Муқаммил Бурхонов Бухородаги жадидчилик ҳаракатининг машҳур намояндаси, давлат ва жамоат арбоби ҳисобланади.

Хукумат аъзолари рўйхатини (биринчи таркибда саккизинчи, иккинчи таркибда тўққизинчи бўлиб) Ҳарбия [Ҳарбий ишлар] халқ нозири Баҳовиддин Шаҳобиддинов (1892-1920) яқунлаб беради. Б.Шаҳобиддиновнинг ҳам миллати татар бўлган. Россия империяси Тамбов губерниясининг Азеево қишлоғида туғилган. Туркистон минтақасида истиқлолчиларга қарши курашда фаоллик кўрсатган. У Тошкентда 1919 йил январда совет ҳокимиятига қарши кўтарилган Осипов исёнини бостиришда ҳам қатнашган. 1919 йилдан қизил армия миллий қисмларини тайёрлаш бўйича штаб бошлиғи. Еттисув области ҳарбий комиссари. Верний (ҳозирги Алмати) шаҳрида большевик-ларга қарши 1919 йил июнда кўтарилган исённи бостиришда иштирок этган. Туркистон АССР МИК ҳамда МИК Президиуми аъзоси [6; 15-бет].

Б.Шаҳобиддинов қизил армиянинг Туркистон фронти таркибидаги татар қисмлари сафида 1920 йил сентябрда Бухоро шаҳрини босиб олишда бевосита қатнашган. Маҳаллий аҳолига нисбатан шафқатсиз бўлган. Большевикларнинг талаби билан БХСР хукуматининг дастлабки таркибида Ҳарбий ишлар халқ нозири бўлган эди. Бироқ орадан икки ой ҳам ўтмасдан Бухорода 1920 йил 21 октябрда тўсатдан вафот

этгач, бу лавозимни дастлаб Бухоро Фавқулодда комиссияси раиси Юсуф Ибрагимов (бошқа бир татар) эгаллади. Умуман олганда, бу пайтда татарлардан чиққан коммунистлар ва совет ходимлари Туркистон, Бухоро ва Хоразм республикаларида анча кўп бўлиб, улар Марказ манфаатлари йўлида кўплаб жирканч ишларни амалга оширишди. 1920 йил 6-8 октябрда Бутунбухоро халқ вакилларининг I қурултойида Бухоро Халқ Совет Республикаси (БХСР) тузилганлиги эълон қилинди. Бу давлат тузуми жиҳатидан халқ демократик республикаси эди. Унинг зиммасида ўрта асрчилик анъаналари мерос қолган амирлик Бухоросини демократик давлатга айлантиришдек тарихий вазифани бажариш турар эди.

Натижалар. Баъзи тарихий манбаларда қайд этилишича, Бутунбухоро халқ вакиллари I қурултойи (1920 йил октябрь)дан кейин БХСР хукумати таркибида ҳам айрим ўзгаришлар қилинган. Абдулқодир Муҳитдинов Бутунбухоро Марказий Инқилобий Қўмитаси раиси қилиб сайлангани учун Ер ишлари [Деҳқончилик] халқ нозири лавозимига Абдураҳим Юсуфзода тайинланади. Хукумат таркибида яна иккита қўшимча нозирлик ташкил қилиниб, уларга Марказий Ревком раиси А.Муҳитдиновнинг отаси Мирзо Муҳиддин Мансуров (Савдо ва саноат халқ нозири) ва акаси Мирзо Исом Муҳитдинов (Озиқ-овқат халқ нозири) нозир қилиб тайинландилар. Хукумат раиси Файзула Хўжаев 1921 йил бошларидан бошлаб Ҳарбий ишлар халқ нозири лавозимини ҳам бажаришга киришди.

Абдураҳим Юсуфзода (1880-1937) – Бухорода жадидчилик ҳаракатининг таниқли намояндаси бўлган. Андижонда тўқувчи ҳунарманд оиласида туғилган. У Андижон ва Бухородаги мадрасаларда таҳсил олган. Бухородаги Аёзбий мадрасасида 1905-1917 йилларда мударрислик қилган. 1912 йилдан Ёш бухороликлар партиясида фаол қатнашган [7; 42-79 бетлар].

БХСР тузилгач, Абдураҳим Юсуфзода Чоржўй вилояти инқилобий қўмитаси раисининг ўринбосари, БХСР Деҳқончилик (Ер ишлари) халқ нозири (1920-1921), БХСР нинг Афғонистондаги элчиси (1921-1922), Адлия халқ нозири (1922-1923), Маориф халқ нозирлигига Вақф ишлари бўйича маҳсус комиссия раиси (1923), БХСР нинг Москвадаги элчиси (1923-1924) лавозимларида ишлаган [8; 74-75 бетлар]. А.Юсуфзода Москвада ўзбек ва рус тилларида 1924 йили нашр этилган “Бухарская жизн” (“Бухоро турмуши”) журналини ташкил этган ҳамда унга муҳаррирлик қилган [8; 74-75 бетлар].

Мирзо Муҳиддин Мансуров – Бухородаги йирик сармоядор ва савдогарлардан бири. Бухорода аслзода хонадонида 1860 йилда туғилган [9; 13-14 бетлар].

Йирик савдогар ва саноатчи бойлардан бўлган. Бухоро шаҳри ва бошқа жойларда пахта тозалаш заводлари кўп бўлган. Амирликдаги 5 нафар маҳаллий миллионерлар (Амир Саид Олимхон, Убайдуллаҳўжа Қосимхўжа ўғли, Карвонбоши Абдурауфхўжа Азизов, Мирзо Муҳиддин Мансуров, Чориқулбой)дан бири. Бироқ амирлик ҳокимиятига муҳолифатда бўлган ҳамда 1900 йилдан бошлаб Бухородаги жадидчилик ҳаракатида фаол қатнашган. Бухорода дастлабки газета – “Бухоройи-Шариф” бевосита унинг ташаббуси ва моддий қўмагида чоп этилган.

Айрим маълумотларга қараганда, Муҳиддин Мансуров 1921 йил 29-мартдан бошлаб БХСР Иқтисодиёт халқ нозирлигини бошқарган. Нозирлик ҳайъатида унинг ўғли Мирзо Исом Муҳитдинов ҳам бўлган [10; 252-бет].

1921 йил сентябрда бўлган II қурултойда Бухоро Халқ Нозирлар Шўроси таркиби (10 та нозирлик) қўйидагича шаклланди.

Файзулла Хўжаев — раис ва ташқи ишлар нозири.

Абдулқодир Мұхитдинов — иқтисодиёт нозири.

Ота (Отаулла) Хўжаев — ички ишлар нозири.

Юсуф Иброҳимов — ер-сув ишлари нозири.

Абдулҳамид Орифов — ҳарбий ишлар нозири.

Қори Йўлдош Пўлатов — маориф нозири.

Ҳошим Шойик — молия нозири.

Раҳмат Рафиқ — адлия нозири.

Ҳакимов — меҳнат ва ижтимоий таъминот нозири.

Мұхтор Сайджонов — давлат назорати нозири [11; 179-бет]. лавозимларида миллий раҳбар ходимлар фаолият юрита бошладилар.

Бутунбухоро халқ вакилларининг II қурултойида БХСР Нозирлар Шўросининг раиси ва Ташқи ишлар халқ нозири Файзулла Хўжаев ўз лавозимини сақлаб қолди. Бу гал ҳукумат таркиби 10 та халқ нозирлигидан иборат қилиб тузилди ҳамда нозирлар таркибига жиддий ўзгаришлар киритилди. Ҳукумат таркибига Абдулқодир Мұхитдинов Иқтисодиёт нозири сифатида биринчи марта жалб қилинди. Биринчи ҳукуматда унинг отаси Мұхиддин Мансуров ва акаси Мирзо Исом Савдо ва саноат халқ нозирлигини бошқаришган эди. Отаулла Хўжаев эса ҳукумат таркибига янги аъзо сифатида киритилиб, Ички ишлар халқ нозири лавозимини эгаллади (Мұхторжон Сайджонов ўрнига). Аввалги ҳукуматда Фавқулодда комиссия раиси бўлган Юсуф Ибрагимов Ер-сув ишлари халқ нозири (Абдураҳим Юсуфзода ўрнига) лавозимини эгаллади. Абдулҳамид Орифов Ҳарбий ишлар халқ нозири бўлди (Файзулла Хўжаев ўрнига). Фақат Маориф халқ нозири Қори Йўлдош Пўлатов ўз лавозимини сақлаб қолди. Қурултойда Бутунбухоро Марказий Ижроия Қўмитасининг биринчи раиси лавозимига сайланган Усмон Хўжа ўрнига Ҳошим Шойик Молия халқ нозири бўлди. Мұхтор Сайджонов Давлат назорати нозири бўлди (Нажиб Ҳусаинов ўрнига). Ҳукумат таркибida янги нозирлик бўлган Меҳнат ва ижтимоий таъминот халқ нозирлигини Ҳакимов [Носир Ҳакимов] бошқаришга киришди [12; 7-бет].

Хулоса. Архив ҳужжатларида келтирилишича, 1920 йил 31 октябрда БХСР да Соғлиқни сақлаш халқ нозирлиги илк марта ташкил топган. У 1921 йил 4 майда Соғлиқни сақлаш, меҳнат ва ижтимоий таъминот халқ нозирлигига айлантирилган [13; 7-бет]. Бу нозирликдан 1922 йили БХСР Меҳнат Кенгashi [14; 4-бет]. ҳамда 1923 йил май ойида Ички ишлар халқ нозирлиги таркибida Соғлиқни сақлаш марказий бўлими ташкил топган. Кейинчалик бу нозирлик, кенгаш ёки бўлимлар ҳам ўзgartирилиб, турлича номланган.

Adabiyotlar/Literatura/References:

- Ражабов Қ. Файзулла Хўжаев // Ўзбекистон миллий энциклопедияси. Том 9. – Тошкент: ЎзМЭ Давлат илмий нашриёти, 2005. – Б. 530-531.
- Ражабов Қ. БХСР собиқ раҳбарларининг 1937 йилда қатағон қилиниши // Ўзбекистонда совет давлатининг қатағон сиёсати: келиб чиқиши сабаблари ва фожиали оқибатлари (Илмий мақолалар тўплами). – Тошкент, 2012. – Б. 68-69.

3. Нажиб Ҳусаинов 1937 йили совет режими томонидан қатағон қилинган. Бу ҳақда қаранг: Революцией призванные. Биографические очерки. – Ташкент: Узбекистан, 1987. – С. 214-218.
4. Файзулла Ҳўжаев. Танланган асарлар. Уч томлик. Том I. – Б. 497-498, 504-507.
5. Ибрагимов Юсуф // Ўзбек Совет Энциклопедияси. Том 4. – Тошкент: ЎзСЭ Бош редакцияси, 1973. – Б. 518.
6. Шаҳобиддинов Баҳовиддин // Ўзбек Совет Энциклопедияси. Том 13. – Тошкент: ЎзСЭ Бош редакцияси, 1979. – Б. 15.
7. Шамсутдинов Р. Истиқлол йўлида шаҳид кетганлар. – Тошкент: Шарқ, 2001. – Б. 42-79.
8. Ражабов Қ. БХСР сабиқ раҳбарларининг 1937 йилда қатағон қилиниши // Ўзбекистонда совет давлатининг қатағон сиёсати: келиб чиқиши сабаблари ва фожиали оқибатлари (Илмий мақолалар тўплами). – Тошкент, 2012. – Б. 74-75.
9. Амонова Ф. Бухоро амирлиги иқтисодиётида саноат корхоналарининг тутган ўрни (XIX аср иккинчи ярми –XX аср бошлари). Тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Тошкент, 2021. – Б. 13-14.
10. Ўзбекистон милий архиви, 48-фонд, 1-рўйхат, 19-иш, 252-варақ.
11. Ўзбекистон миллий архиви, 48-фонд, 1 -рўйхат, 9-иш, 179-варак.
12. Ўзбекистон милий архиви, 48-фонд, 1-рўйхат, 15-иш, 7-варақ.
13. Ўзбекистон милий архиви, 61-фонд, 1-рўйхат, 1-иш, 7-варақ.
14. Ўзбекистон милий архиви, 63-фонд, 1-рўйхат, 1-иш, 4-варақ.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 8 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.**

**Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти**

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яққасарой
тумани, Кичик Бешёғоч қўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).